

Aniela Piorunowa

"Ze stanowiska lewicy. Studium jednego z nurtów polskiej krytyki literackiej lat 1919-1939", Marian Stępień, Kraków 1974 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 18/1 (55), 281

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) STĘPIEŃ Marian: Problemy literatury w pracach Ludwika Krzywickiego. "Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Historycznoliterackie" 1974 z. 29 s.47-82.

Artykuł przedstawia poglądy Krzywickiego na literaturę drugiej połowy XIX w. i wskazuje ich odrębność w stosunku do programu ideowego i estetycznego pozytywizmu. Omawia powiązania Krzywickiego z zachodnioeuropejską myślą estetyczną i społeczną oraz charakteryzuje jego artykuły dotyczące literatury polskiej i obcej (m.in. o utworach Prusa, Przybyszewskiego, Reymonta, Rodziewiczówny, Tetmajera, Żeromskiego, Hamsuna, Ibsena, Negri, Strindberga, Zoli). Krzywicki aprobował utwory demaskatorskie, rozpatrujące problemy człowieka współczesnego w jego sytuacji społecznej, w zależności od zbiorowości; postulował literaturę ideową, ale nie tendencyjną; sprzeciwiał się redukowaniu utworu do opisu osobliwości psychicznych i fizjologicznych; nie pochwalał kultu absolutnego piękna, indywidualizmu i nastrojowości Młodej Polski, podkreślał zależność rozwoju literatury od stosunków społeczno-ekonomicznych.

BP/55/93

D.Ś.

(II) STĘPIEŃ Maria: Ze stanowiska lewicy. Studium jednego z nurtów polskiej krytyki literackiej lat 1919-1939. Kraków 1974, WL, ss 440, nlb. 3, zł 65,-

Przedmiotem książki jest rozwój polskiej lewicowej krytyki literackiej w latach 1918-1939, kiedy to działalność krytycznoliteracką określały dwa czynniki: odzyskanie niepodległości państwa oraz społeczne dążenia rewolucyjne proletariatu. Spośród kilku nurtów eseistyki i publicystyki literackiej tego okresu autor wydobywa i prezentuje w formie obszernych omówień nurt inspirowany przez ideologię lewicy społecznej - komunistyczny i socjalistyczny. W rozwoju tego nurtu krytyki wyodrębnia autor cztery okresy: 1) lata 1919-1925 - na plan pierwszy wysuwa się problematyka poetycka, której głównie dotyczą ówczesne postulaty programowe; 2) lata 1926-1931 - uwaga przesuwana się ku prozie literackiej (kult dokumentu, faktu, autentyku); 3) lata 1931-1936 - dążenie do powrotu do fikcji artystycznej i tradycyjnych form literackich; 4) lata 1937-1939 - program realizmu socjalistycznego w oparciu o postulaty literatury realistycznej.

BP/55/94

A.P.